

EZALA

Yá pò kú láe bee guu

Peesio kí Kilusi Yudaɔ gbà zé aa gé Dii kpé keke doì Yelusaleũ (1). Gbè pò wà tàrɔnɔ yāa Babilonio èa lé tá rí be (2). Yá sèia pò aa kè an ea sua guu mé Lua gbagbakii keke boa ũ, ké wàli e wàò sa'owà lán yāawa (3). Ama Lua kpé keke doì yá musu buipāleɔ íbelesèrɔnɔ, ɔ aa lékpāsákè Peesi gbāadeɔne, ké wà e dō tó aa rí gbá zé wà kpépi do sianaɔ (4-6).

Bee gbɛa Peesio kí Aatasasa sa'ona Ezala zì we, ɔ à lousisiyā vù Yelusaleũ, a tò Yudaɔ nòselìle aa Lua yá kù ɔplapla. (7-10).

Ezala lá gbāakpà luanaaikɛa yāwae rí kua gbāsisaio. Sa'ona Ezala wóɔ vī, ɔ á kɔaikè a tò gbéɔ nòselìle wà gò luayāmanaɔ ũ. Ezala gɔɔ ɔ Yudaɔ kèke wà lousisiyā kù ɔplapla. Wèɔ gè dasi, a gbɛa ɔ wà Yesu Kilisi ì.

Kilusi Isailio gbɛa

¹ Peesio kí Kilusi kpalablea wè sèia guu Dii tɛkpàaàgu, ké yá pò a dà Zelemiie a ò e ke yái.* ɔ Kilusi kpàwakè a bùsuu pii, ɔ à gbàsa kè láu à mè:

² Yá pò ma Kilusi, Peesio kía má òn ke: Dii Lua Musude tò dúnia kpala pii gò ma pò ũ, ɔ a òlɛmɛɛ mà kpɛdɔɛ Yelusaleũ, Yuda bùsuu.†

* **1:1** Zel 25.11, 29.10 † **1:2** Isa 44.28

³ Gbé pò de aà gbé ũ á guu, Lua kuaàno, i ta Yelusaleũ, Yuda bùsuu, i kpèdo Dii Isailio Lua pò de Dii ũ Yelusaleũe we.

⁴ An gbé pò gòpio saedeo doñle ní ánusuo ní vuao ní àizeeo ní pòtuoo ní Lua kpé pò aale gé doì Yelusaleũ gbaò.

⁵ O Yudaò ní Běyámee buio uabeleo ní sa'onao ní Levii buio ní gbé pò Lua tekparnguò fèle lé gé Dii kpé doì Yelusaleũ.

⁶ An saedeo odámá, aa ní gbá ánusuo pò ní vua pò ní àizeeo ní pòtuoo ní pò doeo ní Dii kpé gbaò pii.

⁷ O Peesio kí Kilusi bò ní Dii kpé pò pò Nebukaneza sèle yãa Yelusaleũ a kàle a táa kpéuo.

⁸ A ò a ɔ'ulena Miledae aà pòpio nao aà kpa Yudaò kí Sesebazaawa, ɔ a kè màa.

⁹ Pòpio dasin ke: Vua ta baakwi, ánusuo ta òaa soo, tapelenti baakwi mëndosai,

¹⁰ vua imibo baakwi, ánusuo imibo òaa pla ní kwio, ta buipale òaa soo.

¹¹ Vua ní ánusuo tao fèle pii òaasooo lee soo ní òaa plao (5.400). Ké zìzòpio bòle Babeli aa sù Yelusaleũ, ɔ Sesebazaa mò ní pòpio pii.

2

Zìzò pò sùò

¹ Babeli kí Nebukaneza Isailio kùkù zìzò ũ yãa, à tànnò Babeli, ɔ an gbèeò bò zìzòkepiu aa sù Yelusaleũ, Yuda bùsuu sa, ɔ baade tà a be wéleu.

² An doanaan ke: Zolobabeli, Yesua, Neeemii, Selaia, Leelaia, Maadose, Bilisã, Misipaa, Bigivai, Leuũ ní Baanao. Isaili gɔe pò sùò dasilen ke:

³ Palɔsi buiɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ pla ní baswaaɔkwi ní plao (2.172).

⁴ Sefatia buiɔ gbɛɔn òaa do ní baswaaɔkwi ní plao (372).

⁵ Ala buiɔ gbɛɔn òaa àaɔ ní baswaaɔkwi ní sɔoo (775).

⁶ Paata Mɔabu bui pɔ de Yesua ní Yoabuo buiɔ ũɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ pla ní òaa síiɔ ní kuɛplao (2.812).

⁷ Elaũ buiɔ gbɛɔn òaa soolo ní blakwi ní síiɔ (1.254).

⁸ Zatu buiɔ gbɛɔn òaa síiɔ ní basoplasɔoo (945).

⁹ Zakai buiɔ gbɛɔn òaa àaɔ ní baswaaɔo (760).

¹⁰ Bani buiɔ gbɛɔn òaa àaɔ ní bla ní plao (642).

¹¹ Bebai buiɔ gbɛɔn òaa àaɔ ní bao ní àaɔo (623).

¹² Azegada buiɔ gbɛɔn òaa soolo ní bao ní plao (1.222).

¹³ Adonikaũ buiɔ gbɛɔn òaa àaɔ ní bàaɔsɔo ní mɛndoo (666).

¹⁴ Bigivai buiɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ pla ní bàaɔ síiɔsai (2.056).

¹⁵ Adini buiɔ gbɛɔn òaa pla ní blakwi ní síiɔ (454).

¹⁶ Atee buiɔ gbɛɔn basɔo plasai (98).

¹⁷ Bezai buiɔ gbɛɔn òaa do ní basoolo ní àaɔo (323).

¹⁸ Yola buiɔ gbɛɔn basɔokwi ní plao (112).

¹⁹ Asuũ buiɔ gbɛɔn òaa do ní bao ní àaɔo (223).

²⁰ Gibaa buiɔ gbɛɔn basɔo sɔosai (95).

²¹ Beteleũdeɔ gbɛɔn basoolo ní àaɔo (123).

²² Nɛtofadeɔ gbɛɔn bàaɔ síiɔsai (56).

²³ Anatodeɔ gbɛɔn basoolosɔo ní àaɔo (128).

²⁴ Azemavɛdeɔ gbɛɔn bla ní plao (42).

²⁵ Kiliayaaliũdeɔ ní Kefiladeɔ ní Beelodeɔ gbɛɔn òaa àaɔ ní basopla ní àaɔo (743).

26 Lamadeo ní Gebadeo gběon òaa àaš ní bao ní m̀endoo (621).

27 Mimasadeo gběon basoolo ní plao (122).

28 Betelideo ní Aideo gběon òaa do ní bao ní àašo (223).

29 Nebodeo gběon blakwi ní plao (52).

30 Magbisodeo gběon baswaaš síiṣsai (156).

31 Elaũ pále buiò gběon òaa soolo ní blakwi ní síiṣo (1.254).

32 Aliũ buiò gběon òaa do ní basooloo (320).

33 Lodideo ní Adidadeo ní Onodeo gběon òaa àaš ní basoolosoo (725).

34 Yelikodeo gběon òaa do ní basoplasoo (345).

35 Senadeo gběon òaasoo lée àaš ní òaa àaš ní baakwio (3.630).

36 Sa'ona bui pò s̀on ke: Yesua bui Yedaia buiò gběon òaa síiṣ ní baswaaṣkwi ní àašo (973).

37 Imee buiò gběon òaa soo ní blakwi ní plao (1.052).

38 Pasuu buiò gběon òaa soolo ní blasoo ní plao (1.247).

39 Aliũ buiò gběon òaa soo ní gẽo ní plao (1.017).

40 Levii bui pò s̀on ke: Odavia bui Yesua ní Kamielio buiò gběon bàaṣkwi ní síiṣo (74).

41 Asafa bui l̀sinao gběon basoolosoo ní àašo (128).

42 Biiḃolédṣana pò de Saluũ ní Ateeo ní Talemoo ní Akubuo ní Atitao ní Sobaio bui ùò gběon basopla m̀endosai (139).

43 Gb́ée beeò buiò mé Lua ua zikenaò ù: Ziha, Asufa, Tabao,

44 Kelosi, Siasa, Padoni,

45 Lebana, Agaba, Akubu,

46 Agabu, Salemai, Anana,

- 47 Gideli, Gaaa, Leaia,
 48 Lezini, Nékoda, Gaaũ,
 49 Uza, Pasea, Besai,
 50 Asena, Mɛuniũ, Nɛfusiũ,
 51 Babuku, Akufa, Aluu,
 52 Bazelu, Mɛida, Aasa,
 53 Baakosi, Sisela, Tɛma,
 54 Nɛzia ní Atifao.
 55 Gbɛɛ beɔ mé Salomɔɔ zòblenɔɔ buiɔ ũ: Sotai,
 Sofɛɛ, Peludao,
 56 Yala, Daakɔ, Gideli,
 57 Sefatia, Atili, Pokɛɛ Azebaiũ ní Amio.
 58 Lua ua zikɛnapiɔ ní Salomɔɔ zòblenapiɔ kà
 gbɛɔn òaa pla swaaɔsai (392).
 59 Gbɛɔ bò Tɛmɛla ní Tɛlaasao ní Kelubuo ní Adɔo
 ní Imɛɛo, ɔ aai e ní buibɔkii ònɛo, tó Isailiɔn ní ũ.
 60 Delaia ní Tobiao ní Nékodao buiɔnɛ, mé aa kà
 gbɛɔn òaa àaɔ ní blakwi ní plao (652).
 61 Sa'ona bui pɔ de ɔbaia ní Akozio ní Baazilaio buiɔ
 ũ sù ɔ. Baazilaipi Galada bùsu gbɛ́ Baazilai né sè
 yãa, ɔ à a ànsuepi tó sè.
 62 Gbɛ́piɔ ní tó wɛɛɛ buibɔkii taalau, kási aai
 bɔwàò, ɔ wà gɛ́né ní sa'ozio.
 63 Bùsu dɔaana ònɛ́, mé i ke sa'ona ní yá gwà ní
 Uliũo ní Tumiũo* bàasio, aasu sa'oble bleo.
 64 Gbɛ́piɔ píi gbɛɔn òaasɔsɔo lɛɛ bla ní plao ní òaa
 doo ní baswaaɔoɛ (42.360).
 65 An zòblenɔɔ gɔɛ ní nɔɛo ku ɔ gbɛɔn òaasɔsɔo lɛɛ
 sɔpla ní òaa doo ní basɔpla àaɔsaio (7.337). Lèsinaɔ
 gɔɛ ní nɔɛo kúrino ɔ gbɛɔn òaa do.
 66 Aa sɔ́ vɛ́ mèn òaa àaɔ ní basɔpla síiɔsaio (736),
 sɔbaona òaa do ní blasɔo,

* 2:63 Bɔa 28.30, Iko 33.8

⁶⁷ yiongo òaa pla ní bla sɔosaio (435), zàa'ina òaasɔsɔo lɛe soolo ní òaa àaño ní basooloo (6.720).

⁶⁸ Ké aa kà Dii kpé dɔkii Yelusaleũ, an uabeleeo gbadàda, ké aa e Lua kpé keke dɔò a gbɛu.

⁶⁹ Aa gbadà kpé zɪ kpagolo guu ní gbãa léu, vua kiloo òaa pla ní basoo (500), ánsusu tɔnu àaõ ní sa'ona ulataoɔ basoo.

⁷⁰ Sa'onao ní Levii buio ní lèsinao ní bíibɔledɔanao ní Lua ua zikenao ní gbɛpáleeo zɔlɛzɔlɛ wéle pɔ wa kèkenéoo guu, ò Isaili kɪniɔ zɔle ní wéleoo guu.†

3

Dii gbagbakti boa

¹ Ké wè mɔ soplade kà, Isailio sù zɔle ní wéleoo guu pii. ɔ aa kàaa Yelusaleũ lán gbé mɛndowa.

² Yozada né Yesua ní a sa'on deeo ní Salatieli né Zolobabelio ní a gbé Isailio Lua gbagbakti bɔ, ké aa sa pɔ wɪ a pɔ káteu à tékũ owà, lá Lua gbé Moizi ò a ikoyã guuwa.

³ Baa ké aale viake gbé pɔ kú bùsupi guuone, aa gbagbaktipi bɔ a gbɛue, ò aa sa pɔ wɪ a pɔ káteu à tékũ ò Diiwa koo ní oosio.*

⁴ Aa Lákpɛdɔa dikpekè lá a ku lápi guuwa, aabɔ sa pɔ wɪ a pɔ káteu à tékũ o lá gu lé dɔ, lá wà a lé dilɛwa.†

⁵ Bee gbɛa aa sa pɔ wɔo o gɔɔpii ò ní mɔ dafu pɔo ní dikpe pɔ Dii dilɛo pɔo ní gba pɔ wɪ mɔoɛ.‡

⁶ Mɔ soplade gɔɔ séia zɪ ò aa nà Dii gbagbaawa màa, baa ké wi aà kpé dɔ yãao.

† **2:70** 1Lad 9.2-3, Nɛɛ 11.1-3

*

3:3 Nao 28.1-8

† **3:4** Nao

29.12-38 ‡ **3:5** Nao 28.11-29.11

⁷ Aa ña kpà gbè'ánao ní li'ánaowa, ñ aa pòblea ní imiao ní nísio kpà Sidōdeo ní Tiideowa, ké aa sede lí zōzō Libā būsuu, aa yeye geò Zope daa ísiao, lá Peesio kía Kilusi ní gbá zéwa.

⁸ An kaa Lua kpé dōkii Yelusaleū wè plaade mō plaade guu, Salatieli né Zolobabeli ní Yozada né Yesuao nà zīwa ní ní gbé'kīni, sa'onao ní Levii buio ní gbé'pó bò zīzōkeu aa sù Yelusaleū pīi. Aa Levii bui pò kà wè bao ge aa deao dile Dii kpé zīpi gbēzōō ũ.

⁹ Yesua ní a buio nākōwa ní Kamielio ní aà né Odavia buio, ñ aa gō zīpi gbēzōō ũ ní Enadao ní aà buio. Levii buioŋe mīpi.

¹⁰ Ké Dii kpebonao lé kpépi ē kpàle, sa'onao zezē we sa'on pōkasaō dadaa, aa ní kuu kúkūa, mé Levii né Asafa buio ku we lo ní sēsēnao aa Dii táasilè, lá Isailio kí Davidi ò yāawa. §

¹¹ Aa lesi aa Dii táasilè, aa aà sáaukpà aa mē: Dii maa, aà gbēkekea wá Isailioŋe láaa vīo. Ō gbépii wii gbāa lè aa Dii táasilè, ké wà Dii kpé ē kpàle yái.

¹² Kási sa'on daside ní Levii buio ní uabele pò zikù aa wesī kpé káauleo, ké aa kpépi ēboa è, aa búbuapèe. Gbé dasideo sō aale pōna wii le.

¹³ Gbēe pōna wii dōkōe ní búbua pò wàle péo lo, ké baade lé wii gbāa le yái, mé wà kōfiipi mà zà.

4

Ibēlesa ní Dii kpebonao

¹ Ké Yudaō ní Bēyāmeē buio ibeēo mà zīzō pò sùo lé kpé bo Dii Isailio Luae,

² aa mò Zolobabeli ní uabeleᵛ lè, aa òné: A to wà kpé boáᵛ, asa wi á Lua kí wεεε lááwa s̄ε. Wiᵛ aà gbagbaε za gᵛᵛ pᵛ Asilio kí Esaadᵛ sùwano la.*

³ Ǿ Zolobabeli ní Yesuao ní Isaili uabele kíniᵛ òné: Wá Lua kpé boa de á yá ũo. Wá wá pᵛ bo Dii Isailio Luaε wátēε, lá Pεεsio kí Kilusi d̄ilewēεwaε.

⁴ Ǿ bùsupideᵛ lé wεεε Yudaᵛ kādε, aale íadamá, ké aasu kpépi boo yái.

⁵ Aa fiabò kía íadamadeᵛne za Kilusi gᵛᵛ e à gè pè Pεεsio kí Dalusi kpalablegᵛᵛwa, ᵛ aa gíné ní yá pᵛ aale yáo.

⁶ Aa lakē Aasueluε† aà kpalablea daalegᵛᵛ, aa gbé pᵛ kú Yelusaleũᵛ ní Yuda bùsuo pii káalakèè.

⁷ Biselaũ ní Miledao ní Tabeelio ní ní gbé kíniᵛ lakē Pεεsio kí Aatasasaε lo aà kpalablegᵛᵛ. Aa kèè ní Sili yáo, ᵛ wà a bolekèè.

⁸ Bùsu gbēzᵛᵛ Leuũ ní a lakēna Simesaio lakē kí Aatasasaε Yelusaleũ yá musu lo aa mè:

⁹ Bùsu gbēzᵛᵛ Leuũ ní a lakēna Simesaio ní ní gbé kíni Dinadeᵛ ní Afaasatadeᵛ ní Taapelideᵛ ní Afaasideᵛ ní Elékideᵛ ní Babelideᵛ ní Susade pᵛ b̄le Elaũ bùsuoᵛ

¹⁰ ní gbé pᵛ kía zᵛᵛ beεεde Asenapa ní bóle ní bùsuo aa ní z̄léz̄le Samali wéleu ní Uflata baala gupáleuᵛ,

¹¹ wá Uflata baaladeᵛ n zòblenaᵛ mé lápi kène kí Aatasasa, wa mè:

¹² Kí, ñyᵛ dᵛ ké Yuda pᵛ b̄o n kíi aa sù laᵛ gè lé Yelusaleũ wéle v̄ai p̄s̄ipi káε, aa èa lé a bíibo lo, aale a bezia feε.

* 4:2 2Kia 17.24-41 † 4:6 Esi 1.1

13 Kí, ñyṣ dṣ lo, tó aa èa wélepi kàle aa a bíibò wa làa, aa falubòne lo ge ele'ṣa ge wè'ṣa, aai n ṣa pò ni si késā.

14 Tia kéwa kí, lá míme ní wá ũ, i kũ wà n kpe eo. A yáí wa lée bee kpàsáine ké wà yápi one.

15 Wεεε n deziò láò guu ñ gwa, ní e dṣ lá wélepideò swá gbāa, aa ìadà kíawá ní bùsu gbāadeò. Za zi wélepideò yákele kè zài. Bee yá mé tò wà wélepi dúuzṣì.

16 Kí, wále one, tó wà èa wélepi fèle, wà èa a bíibò wa làa, ñyṣò pœ vī Uflata baala lo.

17 Bee gbεa kía lá kpàsáné à mè: Bùsu gbēzṣò Leuū ní a lakēna Simεsaio ní á gbé kīni pò kú Samali ní Uflata baaleò, ma fòkpàwá.

18 Lá pò á kpàsámεε, wà a kyokè wà a bōolekèmεε.

19 Má ò wà wεεε lá ziò guu, ṣ wa è síanaε, wélepideò ìò bò kíaw kpeε. Za zi yákeledeone.

20 Kía zṣṣò kpalablè Yelusaleū we, aa gbāablè Uflata baaledeòwa píi, wà falubóné ní ele'ṣao ní wè'ṣao.

21 A yādile gbépiòne aa kámabo sa. Aasu εa wélepi vuo e mà ní gba lé.

22 A laaika! Asu niazíkpa yápizio, ké vāipi su ota, aa wá ásookeo yáí.

23 Ké wà kí Aatasasa lápi kyokè, wà a bōolekè Leuūe ní a lakēna Simεsaio ní ní gbé kīniò, ṣ aa fèle gè Yudaò lè Yelusaleū gṣò. Aa gíné pāsípāsí aa mè aa kámabo.

24 Beewa aa kámabò ní Lua kpé zí pò aale ke Yelusaleūo e Pεεsiò kí Daliusi kpalablea wè plaade

guu.

5

Tatenai lākēa kí Daliusie

¹ Anabi Age* ní ānabi Zakali,† Ido néo ānabikεkè Yuda pó kú Yelusaleũó ní Yuda bùsuo píi ní Isailiò Lua tóo.

² Ǿ Salatieli né Zolobabeli ní Yozada né Yesuao fèle nà Lua kpé boawa Yelusaleũ.‡ Lua ānabipiò kúrínò, aale dónle.§

³ Wegō Uflata baala dōaana Tatenai ní Setaa Bozenaio ní ní gbéò mò ní lé, aa ní lá aa mè: Démε á gbá zé à kpée bee kεkε boi?

⁴ Aa gbé pó lé kpépi boò tó gbèa lo.

⁵ N beeo Lua lé wéte Yuda gbēzōōpiòzi, Ǿ aai oné aa kāmaboo. Aa mè wà lékpāsāke Daliusie gīa, aai lá pó a kē a yá musu e.

⁶ Uflata baala dōaana Tatenai ní Setaa Bozenaio ní ní gbé Pεesi buiò lakē, Ǿ aa kpāsā kí Daliusie.

⁷ Lékpāsā pó aa kèèn ke, aa mè:

Kí Daliusi, wa fōkpāma maamaa.

⁸ Kí, ñyō dō ké wa ge Yuda bùsuo e Lua zōode kpéu. Wàle kpépi bo ní gbè gbèneo, wàle lí da kpépi gíowa. Wàle zìpi ke ní laaio, àle taa'o.

⁹ Wa yālala ní gbēzōōwa wa mè: Démε á gbá zé à kpée bee kεkε boi?

¹⁰ Wa ní tó gbèa ké wà e onε, Ǿ wa ní dōanapio tó dālau.

¹¹ Lá aa yázāsiwán ke: Aa mè musu ní zīleo Lua zòblenaon ní ũ. Kpé pó wa bò yāa à wē kè, Ǿ wa kèke lé bo lo. Isailiò kí zōo mé bò yāa.

* 5:1 Age 1.1 † 5:1 Zkl 1.1 ‡ 5:2 Age 1.12 § 5:2 Zkl 4.6-9

12 Aa m̀̀e ní deziò Lua Musude pò f̀̀le, ò à ní ná Babiloni bui Ǹ̀ebukanɛza, Babeli kíaɛ a ɔ́zì, ò à kpépi wíwi à gbépiò s̀̀le tàr̀̀nò Babeli.*

13 Bee gbɛa Babeli kí Kilusi kpalablea ẁ̀è s̀̀íia guu à yáðìle à m̀̀e wà ɛa Lua kpépi bo lo.

14 Baa vua ní ánuusu pò pò Ǹ̀ebukanɛza s̀̀le Lua kpéu Yelusaleũ, a kàle a táakpɛu Babeliò, kí Kilusi b̀̀le kpà Sesebazaa pò à aà ðìle bùsu ðoaaana ũwae.†

15 A òè aà pòpiò se ge kàle Lua kpéu Yelusaleũ, tó wà kpépi k̀̀ke ðò.

16 Ǿ Sesebazaa m̀̀o Lua kpé ã kpàle. Wàle kpépi bo za gò bee e gbã, kási i láa yãao.

17 Kí, tó à k̀̀nɛ maa, lá wɛɛle kíaò lákalekíi Babeli, ní gwa tó kí Kilusi yáðìle wà Lua kpé ðo Yelusaleũe. Lá ní è, ní lékpásãkɛwɛɛ.

6

Daliusi yáðileá Lua kpé boa yá musu

1 Kí Daliusi yáðìle, ò wà lápi ẁ̀ele taala pò wa kàle Babeli lákalekíiò guu.

2 Ǿ wà b̀̀o lá kooawa Ebatana ẁ̀éle bíideu Mede bùsuu. Yáɛ bee ku a guu, ké asu sáńguo yáí:

3 Kí Kilusi kpalablea ẁ̀è s̀̀íia guu à yáðìle Lua kpé pò kú Yelusaleũ musu, à m̀̀e wà kpépi ðo sa'okíi ũ. Wà a ɛbo a lesí ká gàsísuu bàao, a yàasa gàsísuu bàao.

4 Wàli gbè gbène di àao, lí m̀̀endo, gbè gbène àao, lí m̀̀endo. Wa a fiabo ní kibe òao.

* 5:12 2Kia 25.8-12 † 5:14 Eza 1.2-11

wa làa là Isailio Lua òwa, là Pɛɛsio kía Kilusi ní Dalusio ní Aatasasao a yãdilewa.

15 Aa Lua kpé mĩde Adaa gɔɔ àaɔde zí kí Dalusio kpalablea wè soolode guue.

16 ɔ Isailio Lua kpé sakè ní pɔnao, sa'onao ní Levii buio ní gbé kɪni pó sù ní zìzɔkeo pii.

17 Lua kpé sakɛapi yáí aa sa'ò ní zuswanao mèn baso ní sāsakaoo mèn òaa do ní sãnebɔɔ mèn òaa pla, ɔ aa sa'ò ní blesanao mèn kuɛpla Isaili bui dasileu amp̄ii duun awakpabɔ ũ.

18 Aa sa'onao d̄iledile gã ní gão, mé aa Levii buio d̄iledile gã ní gão ɔ, ké aa z̄ike Luae Yelusaleũ, lá a ku Moizi lá guuwa.

19 Mo s̄eia gɔɔ ḡeo m̄endosaide zí, z̄izɔ pó sùpio Ḡeamusu dikpɛ‡ kè.

20 Sa'onao ní Levii buio gbãbò níziae aa ḡò gbãlesai m̄pii, ɔ aa Ḡeamusu sã kòlokpakpa z̄izɔ pó sùɔne ní ní sa'on deeo póo ní nízia póo.

21 Isaili z̄izɔ pó sùpio mé sò ní gbé pó aa gbãlea buipáleo yá musu tò, aale Dii Isailio Lua kíi wɛɛleo.

22 ɔ aa Kàaso dikpekè ní pɔnao e gɔɔ soplá. Dii tò an pɔ kèna, asa a tò Asilio kía n̄selile ní yá musue, ɔ à d̄òrle a kpɛɔa zí guu, Isailio Luapi.

7

Ezala sua Yelusaleũ sɔukea

1-5 Yá beeo gbɛa Pɛɛsio kí Aatasasa kpalablegɔɔ Ezala b̄ò Babeli à sù. Sa'onkia Aalona mé Eleazaa Ì, Eleazaa F̄ineasi Ì, F̄ineasi Abisua Ì, Abisua Buki Ì, Buki Uzi Ì, Uzi Zelaia Ì, Zelaia Melaio Ì, Melaio

‡ 6:19 B̄oa 12.1-20

Azalia ì, Azalia Amalia ì, Amalia Aitubu ì, Aitubu Zadoki ì, Zadoki Saluũ ì, Saluũ Ilikia ì, Ilikia Azalia ì, Azalia Selaia ì, ò Selaia Ezalapi ì.

⁶ Ezalaá yādanedeε, a Mɔizi ikoyā pɔ Dii Isailio Lua dilε dɔ sáasá. Lá Dii aà Lua ɔkuaàla, kía pɔ pɔ à a wabikèwa kpàwà píε.

⁷ Kí Aatasasa kpalablea wè soplade guu Isailieɔ sù Yelusaleũ lo. Sa'onao kú n guu n Levii buio n lèsinao n bíibɔledɔanao n Lua ua zíkεnao.

⁸ Ezala kà Yelusaleũ kí kpalablea wè soplade mɔ sode guu.

⁹ A fɛle Babeli mɔ séia gɔɔ séia zíε, ò à kà Yelusaleũ mɔ sode gɔɔ séiazí. Aà Lua ɔ kuaàla,

¹⁰ asa Ezala mekpà Dii ikoyā wàaiपाawa n a keao, ké à e aà yādilenεo n aà ikoyāo dada Isailione.

Lá pɔ kí Aatasasa kpà Ezalawa

¹¹ Taala pɔ kí Aatasasa kpà sa'on Ezala pɔ ì Dii yādileao n aà yādilenεo da Isailioneɔwa yán ke:

¹² Aatasasa, kíaɔ kía mé láε bee kè sa'ona Ezala, Lua Musude ikoyādanaε. Ma fɔkpàma.

¹³ Ma yādile ma mē Isaili bui ge sa'ona ge Levii bui pɔ kú ma būsuu aa ye genno Yelusaleũo píi, aa gé.

¹⁴ Mapi n ma ledamade gbēon soplao mé n gbaε, ké n gé Yelusaleũ n Yuda būsuo píi yá gwagwai n Lua ikoyā pɔ n kūa musu.

¹⁵ Anusu n vua pɔ mapi n ma ledamadeo wa Isailio Lua pɔ aà be ku Yelusaleũ gbà séle wà geò

¹⁶ n ánusuo n vua pɔ n è Babeli būsuo píi n pɔ pɔ gbéε n sa'onao kpà n Lua kpé pɔ ũ Yelusaleũo.

17 Zuswanao ní sāsakaοο ní sãnebοοο lúlu ní ðapio n laaiwa, ní sa pó wí a pó kátεu à tékū oò n Lua kpé gbagbakiwa Yelusaleũ ní pówenti gbao ní imia gbao.

18 Mpi ní n gbέο à ke ní ánusuo ní vua pó gòο lá à kέé maawa, lá á Lua yeiwa.

19 Pó pó wà nàne n οzi lousisia Lua kpéu pó ũο kpa n Luapiwa Yelusaleũ.

20 Tó ní ye Lua kpé pó kiniwi, tó a kekea gò n yá ũε, se ma làasiu we.

21 Mámεmaa kí Aatasasa, ma yādile Uflata baale ο'ulεnaοne píiε. A wabi pó sa'ona Ezala, Lua Musude ikoyádana kèwá kpawà gòο píi.

22 Anusu su de tonu aaοao. Pówena su de tonu baakwiao. Vέε ní nísio su de litili ðaa baobaoao. Wisi sō, lá a yei léu.

23 Lá Lua Musude díle píi, à kpa gòο aà kpé pó ũ, ké asu kpēneke ní ma kíakεo ge ma néοο.

24 Aο dō sō ké á zeví à falu ge ελε'οa ge wè'οa sí Lua ua zíkεnaο ge sa'onaο ge Levii buio ge lèsinaο ge bíibοledōanaο ge zíkεnpáleοwao.

25 Mpi sō Ezala, yákpalekenao ní yāgōgōnaο dilεdile ðno pó n Lua kpàma léu, ké aa yákeke a zéwa gbέ pó kú Uflata baaleοne píi. Aao de gbέ pó aa n Lua ikoyā dōο ũ. Gbέ pó dōο sō, dadané.

26 Gbέ pó n Lua ikoyā ní bùsu ikoyāο kūa οplaplao, wa yādaaàla, aà dea ge aà ya bōa bùsuu ge aà àizeε siawà ge aà daakpεun nò.

27 O Ezala mè: Wà Dii wá deziο Lua sáaukpa! A làasoo maa dà kíε a sōu, ð kípí gbāakpà aà kpé pó kú Yelusaleũwa màa.

28 A tò ma yá kà kía ń a ledamadeɔgu ń aà ìwa gbãaɔ píi. Lá Dii ma Lua ɔ kuamala, ma sɔ̀dìlɛ, ɔ ma Isaili dɔaanaɔ kãaa aa gɛmanɔ.

8

Uabele pɔ̀ sù ń Ezalaɔ

1 Uabele pɔ̀ wa bɔ̀ Babeli bùsuu Aatasasa kpalab-legɔ̀ wa su sãnuɔ̀ tɔ̀ɔn ke ń ń buibɔ̀kɔ̀io:

2 Finɛasi buiɔ̀ uabele Geesoũ,
Itamaa buiɔ̀ uabele Danieli,
Davidi buiɔ̀ uabele Atusu.

3 Palɔ̀si bui Zakali ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n basoplakwi.

4 Paata Mɔ̀abu bui Zelaia né Elioenai ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n òaa do.

5 Zatu bui Yaazie né Sekania ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n òaa do ń basɔ̀oo.

6 Adini bui Yonatãa né Ebede ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n blakwi.

7 Elaũ bui Atalia né Yesaia ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n bàaɔ̀kwi.

8 Sefatia bui Mikaila né Zebadia ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n basiiɔ̀.

9 Yoabu bui Yeieli né Obadia ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n òaa do ń gěo ń àaɔ̀o.

10 Bani bui Yosifia né Selomi ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n baswaaɔ̀.

11 Bebai bui Bebai né Zakali ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n baasɔ̀o ń àaɔ̀o.

12 Azegada bui Akatã né Yohanani ń a gbéɔ̀ gběɔ̀n basɔ̀okwi.

13 Adonikaũ bui pɔ̀ sù gbɛzãɔ̀, Elifele ń Yeielio ń Semaiao ń ń gbéɔ̀ gběɔ̀n bàaaɔ̀.

14 Bigivai buiɔ̀ Zakuu ń Utaio ń ń gbéɔ̀ gběɔ̀n bàaaɔ̀kwi.

Ezalaɔ daa Yelusaleu zéu

15 Ma ní kãaa swa pɔ̀ ì dɔ Aavai, ɔ̀ wa bòokpà we gɔɔ àaɔ. Ké ma gbéɔ̀ fánke ní sa'onao, má è Levii buio kú ní guuo.

16 Ǿ ma dɔaanae beeɔ̀ sìsi: Eliezee, Alieli, Semaia, Elenatã, Yalibu, Elenatã, Natã, Zakali ní Mesulaũo. Ma yãdanedeɔ̀ Yoialibu ní Elenatão sìsi lɔ̀.

17 Ma ní zí Ido pɔ̀ de dɔaana ũ gu pɔ̀ wí me Kasifia kíi. Ma yá pɔ̀ aa oè ní aà gbé pɔ̀ kú weɔ̀ dànɛ́, ké aa suwɛɛ ní wá Lua ua zíkɛnao.

18 Lá wá Lua ɔ̀ kuawála maanno, aa sùwɛɛ ní gbé laaideo, Levii tɔ̀na Mali bui Selebina ní aà néo ní aà dāunaɔ̀ gbéon bao plasai.

19 Aa sù ní Melali buio Asabia ní Yesaiao lɔ̀ ní ní dāunaɔ̀ ní ní néo gbéon bao.

20 Aa sù ní Lua ua zíkɛna pɔ̀ Davidi ní a ìwaɔ̀ ní díle aa dɔ̀ Levii buioleɔ̀ gbéon òaa do ní baoo. Wà ní tó dālau nípii.

21 Ma leye kpàwakè Aava swa sae we, ké wà wázia busa wá Luae, wí tá na wabikewà wápio ní wá néo ní wá àizɛɛo yá musu.

22 Ma sosaɔ̀ ní sɔ̀deɔ̀ gbɛaa kíawa aa kàedawázi zéu ibɛɛo yáí oa widè, asa wá ò kíae wa mɛ̀: Wá Lua ì ɔ̀ku gbé pɔ̀ aai a kíi weleɛɔ̀la maannoɛ, ɔ̀ ì a pòkũma zɔ̀o bɔ̀bɔ̀ gbé pɔ̀ pàkpàaziowa.

23 Wa leye wa wabikè wá Luawa yápio musu, ɔ̀ a síwanɔ̀.

24 Ma sa'on dɔaanaɔ̀ sè gbéon kuɛpla ní Selebiao ní Asabiao ní gbéɔ̀ gbéon kwi.

25 Ǿ ma ánuusu ní vuao yɔ̀né kiloowa ní pɔ̀ pɔ̀ kí ní a ledamadeɔ̀ ní aà ìwaɔ̀ ní Isaili pɔ̀ kú weɔ̀ a labakè wá Lua kpé gba ũo.

26 Wa ánsusu ỳnéné kiloowa tɔnu bao ní plao ní ánsusu ṕó tɔnu áaṣ ní vuao tɔnu áaṣ.

27 Vua tao ku ɔ mèn bao, aa kà kiloo swaaṣ, mé mɔgotē ta maa tekeao ku mèn pla, a beee kà vuawa.

28 Má òné: Apio ní ṕopioá Dii ṕoe. Anusu ní vuaoá ṕo ṕo wà Dii á deziɔ Lua gbàe.

29 A itēke à ṕopio d́sa e a ge ỳ kiloowa Dii kpé kpéneɔ guu Yelusaleũ sa'onaɔ ní Levii buio ní ua-beleo wáa.

30 ɔ sa'onaɔ ní Levii buio ánsusu ní vuao ní ṕo ṕo wa ỳ kiloowapio sí aa geð wá Lua kpéu Yelusaleũ.

31 Wa fele Aavai, wa da Yelusaleũ zéu mɔ séia gɔɔ kuεpladezi. Wá Lua okùwála, à kàedàwázi zéu ibeeɔ ní kpáiweliweɔ yáí.

32 Ké wa ka Yelusaleũ, wa kámabò we gɔɔ áaṣ.

33 A gɔɔ síiṣde zí wa ánsusu ní vuao ní ṕopio ỳ kiloowa wá Lua kpéu, ɔ wá kpà sa'ona Úlia né Melemɔwa. Fineasi né Eleazaa kuaànɔ ní Yesua né Yozabao ní Binui né Nɔadiao. Levii buioɔne mípii.

34 Wà apii nàò wa ỳ kiloowa, ɔ wà a gbia lé d̀alau zibeezi.

35 ɔ zizɔ ṕo sùɔ sa ṕo wí a ṕo káteu à tékũ ò'o Isailio Luawa, zuswana kuεpla Isaili bui pii ṕo ũ, sásakao basɔo síiṣsai, sãneɔɔ basiiṣ áaṣsai, blesanaɔ kuεpla duun awakpabɔ ũ. Wà sa ṕo wí a ṕo káteu à tékũ òò Diiwa piiε.

36 Wà yá ṕo kía díle taala kpà aà iwao ní Uflata baala d̀aanaɔwa, ɔ aa gbākà Isailioɔne ní Lua kpé d̀ao.

9

Isailio buipaleɔ sea nɔ ũ

¹ Yápi kea gbea kíaò m̀ ma k̄i aa m̀: Wá gbéé ní sa'onao ní Levii buiò aai k̄k̄wa ní bui pò liaawázio ní ní yābēεkeao, Kanaao, Itio, Pelizio, Yebusio, Amōnio, M̄abuo, Egipio ní Amoleo.

² Aa n̄sè ní guu, aa sè ní néone lo. Aa wá bui pò wá de Lua gbé úò kè k̄gbē ũ ní bui pò liaawázio. Kíao ní d̄baanao mé b̀ Lua kpe màa.

³ Ké ma yápi mà, ma a ula ní ma ulataoo gà má k̄è, ma a mikāeo ní ma lekāna káeo wò. Ō ma z̄le, yápi d̄ia.

⁴ Ō gbé pò yá pò Isailio Lua ò v̄ia v̄io k̄aaamazi pii z̄ìzo pò s̄uo b̄oa Lua kpepi yáí. Lá yápi d̄ia, ma ḡo z̄leae we e sa oosi oḡo.

⁵ Ké sa oosi oḡo k̄a, ma fele mazia busaa guu, ma ula ní ma ulataoo k̄ea, ō ma ge kule ma kosowa, ma a o p̄oopo Dii ma Luaε

⁶ ma m̀:

Ma Lua, wí ma k̄u, ma gee ḡo kpa ma w̄í. Ma Lua, má f̄ w̄ése mà n gwao, asa wá duuna k̄uwála, wá tàaeo z̄ma.

⁷ Za wá dezio ḡo e ní a gb̄ao wá tàae z̄o. Wá duuna yáí ō n wá ná buip̄aleo kíao ne ní z̄i, wápio ní wá kíaò ní wá sa'onao, ō aa wá gb̄eo d̄ede ní f̄endo, aa wá gb̄eo k̄u z̄ìzo ũ, aa wá p̄oò n̄aa, ō wí wá kú lá à wá kú gb̄ewa.

⁸ Dii wá Lua, tia kéwa n wá wegwa gia ȳo, n gbé k̄nao tòw̄e, ō ní wá gbá tep̄k̄i n kp̄eu. Wá Lua, ní tò wá oa w̄e, n wá lé ní láo ȳo wá z̄bleu.

⁹ Wá Lua, baa ké z̄o n wá ũ, ni wá tó wá z̄bleuo. N tò P̄esio kíaò gb̄ek̄ek̄ew̄e. N wá lé ní láo, ō wa n kp̄e ḡboao k̄eke wá d̄ò. Wá Lua, n k̄aedawázi Yelusaleũ ní Yuda b̄usuo píi.

10 Tia kéwa wá Lua, yá kpele wá f̃ onε lbi? Asa wa pākpa n yá

11 p̃ó n̄ d̄ile n z̄òblena ānabionε aa òozie. Aa mè bùsu p̃ó wá deziò lé gé s̄ii de bùsu p̃ó gbālè bui p̃ó kú weò yābēεkea yái ũε. An b̄òb̄ò bùsupi pà za a léle n̄ a lélaò an yābēεkea yáiε.

12 Aa mè wásu wà wá nen̄εò kpásāmáo, mé wásu n̄ n̄ó sé wá néonεo. Wásu weò n̄ aafia n̄ n̄ gwea maaòzi bauo, ké wà e gbāakū, wí bùsu p̄maao ble, wà tó wá néonε e ḡōōpii.*

13 Yápiò wá lé pii wá vāikea n̄ wá tàae z̄òòo yáiε. N beeo wá Lua, ni ìadawá e wá duuna léwao, n gbé k̄onao tòwēε kéwa.

14 Ǿ wa εa n yādileao gbòò, wa bui yābēεkenao sè n̄o ũ. Lá wá kè màa, n p̄o a pawázi, ní wá dede míomioε, gbé k̄onae a b̄ò b̄ò.

15 Dii Isailio Lua, n yá kue, ò wa ḡò gbāgbē k̄onao ũ. Tàaedean wá ũ. A yái wá gbēe a f̃ weεe à n gwao.

10

Isailio n̄ duunao oa Luaε

1 Ḡōō p̃ó Ezala lé lousisi màa, a kúlea Lua kpé kpeleε, àle n̄ duunao o Luaε, àle óòb, Isailio k̄àaaaàzi dasidasi, ḡōε n̄ n̄εo n̄ néfēnenao, ò aale óòb maa-maa.

2 Ǿ Elaū bui Yeieli né Sekania f̄εle yā'ò Ezalaε à mè: Wa b̄ò wá Lua kpe, wa bui p̃ó liaawázio sè n̄o ũ. N beeo b̄ok̄i kú wá Isailionε e tia.

* 9:12 B̄oa 34.12-16, Iko 7.1-4

3 Wà lɛdoũkɛ n wá Luao sa, wí nɔɛpiɔ ya n n néo, lá n a lɛdàwáwa, mpi n gbé pɔ aa wá Lua yádilɛao vía vío. Wà kɛ lá aà ikoyá'òwa.

4 Fɛlɛ! A gò n yá ũɛ. Wa zɛnnɔɛ. Sɔdilɛ n zíkɛ yápiwa.

5 ɔ Ezala fɛlɛ, a tò kíao n sa'onao n Levii buio n Isailio pii lɛgbɛ̀ yápi musu.

6 ɔ à gò Lua kpé kɛɛlɛ, à gè ì Eliasibu né Yohanani kpénɛu. I pobleo, i imio, ké àlɛ zìzo pɔ sùo náaisaikɛ ɔɔlɔ yáí.

7 ɔ wà kpàwakɛ Yelusaleũ n Yuda bùsuo pii wà mè, zìzo pɔ sùo aa káaa Yelusaleũ pii.

8 E gɔɔ àaɔ ào gé pai, tó gbé i mɔo, aà àizɛɛo gò Dii pɔ ũɛ, wi ade ya bɔ zìzo pɔ sùo guu. Kíao n gbɛ̀zɔɔ mé zèò màa.

9 ɔ Yuda gɔɛo n Bɛ̀yãmɛɛ bui gɔɛo káaa Yelusaleũ pii e gɔɔ àaɔpi gè pàò. Mɔ kɛokwi gɔɔ baode zí aa zɔlɛa Lua kpé gáaɛ nípii, aalɛ lualua yápi n lou pɔ lé mao yáí.

10 ɔ sa'ona Ezala fɛlɛ yá'òné à mè: A bɔ Lua kɛɛ, a wá Isailio tàaɛ káfi, a buipáleo sè nɔ ũ.

11 A á duunaɔ o Dii á deziɔ Luaɛ, í aà pɔɛá kɛ sa. A kɛkɔwa n bui pɔ liaaázio n nɔ pɔ á sè n guu.

12 Bíla wèwà n lɔo gbãao aa mè: Màaɛ, wá kɛ lá n òwɛɛwa.

13 Ama wá dasi mé lou ku, wá fɔ wàɔ zɛa bàasi lao. Wá fɔ yápi kɛkɛ gɔɔ do ge gɔɔ plao, asa wá tàaɛ kè zɔɔ yápi musu.

14 Tó wá kíao gɔ la bíla gɛɛ ũ. Gbé pɔ buipáleo sè nɔ ũ i bɔ wéle n wéleo, aai mɔ gɔɔ pɔ wa dílenéwa n

ń wéle gbēzᵛᵛ ń yákpalekenaᵛ, wá Lua pᵛ i weewá yápi musu.

15 Asaeli né Yonatāa ń Tikeva né Yaziao mé bᵛ yápi kpe mpla, ᵛ Levii buiᵛ Mesulaũ ń Sabetaio zèñᵛ.

16 Ɔ zizᵛ pᵛ sùᵛ kè lá wa òwa. Sa'ona Ezala uabeleᵛ sè daedaε mēndodo. A ń tᵛ dālau píi. Mᵛ kwide gᵛᵛ sēia zī ᵛ gbépiᵛ zᵛle yápi gwàgwa.

17 Mᵛ sēia gᵛᵛ sēia zī aa buipāle senapiᵛ yá gwàgwa aa làa píi.

Gbé pᵛ aa buipāle nᵛ sèᵛ

18 Sa'ona pᵛ aa buipāle nᵛ sèᵛn ke: Yozada né Yesua buiᵛ ń a dāunaε beeᵛ Maasea, Eliεzεε, Yalibu, Gedalia.

19 Aa ᵛdà kᵛ ᵛu aa mè wa ń nᵛpiᵛ yá, ᵛ an baade sāsa kpà ń tàae fiabobᵛ ũ.

20 Imεε buiᵛ Anani ń Zebadio.

21 Aliũ buiᵛ Maasea, Elia, Semaia, Yeieli, Uzia.

22 Pasuu buiᵛ Elioenai, Maasea, Isimaεla, Nεtaneli, Yozaba, Elasa.

23 Levii buiᵛ Yozaba, Simeï, Kelaia pᵛ wĩ me lᵛ Kelita, Petaia, Yuda, Eliεzεε.

24 Lèsina Eliasibu ń bíibᵛledᵛanaᵛ Saluũ ń Teleũ ń Ulio.

25 Isaili kīni pᵛ aa buipāle nᵛ sèᵛn ke: Palᵛsi buiᵛ Lamia, Izia, Malakia, Miamε, Elezaa, Malakia, Benaia.

26 Elaũ buiᵛ Matania, Zakali, Yeieli, Abadi, Yelemᵛ, Elia.

27 Zatu buiᵛ Elioenai, Eliasibu, Matania, Yelemᵛ, Zabada, Aziza.

28 Bebai buiᵛ Yohanani, Anania, Zabai, Atalai.

29 Bani buiᵛ Mesulaũ, Maluku, Adaia, Yasubu, Seali, Yelemᵛ.

30 Paata Mᵛabu buiᵛ Adena, Kelala, Benaia, Maasea, Matania, Bezaleli, Binui, Manase.

31 Aliũ buiᵛ Eliεεε, Isia, Semaia, Simεᵛ,

32 Bēyāmεε, Maluku, Semalia.

33 Asuũ buiᵛ Matenai, Matata, Zabada, Elifele, Yelemai, Manase, Simεi.

34 Bani buiᵛ Maadai, Amlaũ, Ueli,

35 Benaia, Bedea, Kelui,

36 Vania, Mεlemᵛ, Eliasibu,

37 Matania, Matenai, Yaasu.

38 Binui buiᵛ Simεi,

39 Selemia, Natā, Adaia,

40 Manadebai, Sasai, Salai,

41 Azaleli, Selemia, Semalia,

42 Saluũ, Amalia, Yosefu.

43 Nebo buiᵛ Yeieli, Matitia, Zabada, Zebina, Yadai, Yoeli, Benaia.

44 Gbēpiᵛ buipāle nᵛ sεε nᵛpii, mé an nᵛpi keeᵛ nēᵛ ÿ'irᵛnᵛ.

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9